

1. Obiekt

KOŚCIÓŁ PARAFIALNY p.w. Chrystusa Króla
ewangelicki

2. Czas powstania

kon.XVIw.,XVIIIw.

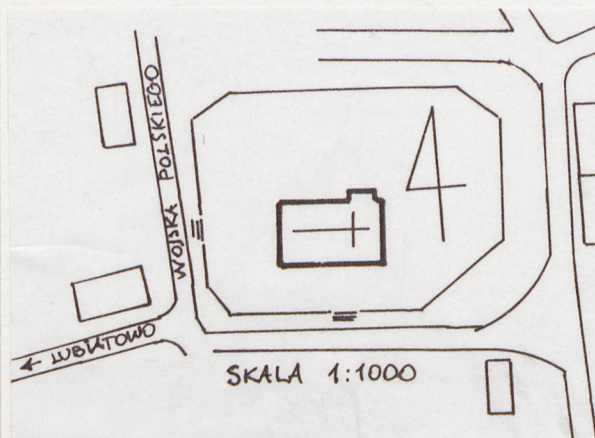
3. Miejscowość

DOLICE

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

Widok od pn.-wsch.

4. Adres

Dolice

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo szczecińskie

gmina Dolice

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Dolitz (do 1945 r.)

7. Przynależność administracyjna
przed 1 VI 1975

województwo szczecińskie

powiat Pyrzyce

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzym.-kat.
w Dolicach

9. Użytkownik i jego adres

j.w.

10. Rejestr zabytków

Nr 350 data 12.09.1978
A-1428

13. Opis (sytuacja, materiał i konstrukcja, rzut, bryła, elewacje, wnętrze, wyposażenie, instalacje)

Sytuacja. Kościół orientowany, usytuowany pośrodku nieczynnego cmentarza, zlokalizowanego na nawsiu, w centrum owalnicowego układu najstarszej części wsi, obecnie zajmującego pd część miejscowości. Teren cmentarza na niewielkim wyniesieniu, ograniczony kamiennym murem, z bramami od zach. i pd.

Materiał i konstrukcja. Sposób posadowienia nie został rozpoznany ze względu na brak dostępu. Prawdopodobnie budowla posadowiona jest na ławach fundamentowych z kamienia polnego. Ściany korpusu nawowego murowane z gładów granitowych, nieregularnie obrobionych i ułożonych w nieregularnym wątku, spojonych zaprawą wapienną. Elewacje wewnętrzne i zewnętrzne otynkowane zaprawą cementowo-wapienną. Wieża murowana z cegły ceramicznej na zaprawie cementowo-wapiennej. Elewacje wieży otynkowane od strony wewnętrznej i zewnętrznej, zaprawą cementowo-wapienną. Ściany klatek schodowych i przedsionka, usytuowanego przy elewacji pd, murowane z cegły ceramicznej, na zaprawie cementowo-wapiennej, w wątku krzyżykowym. Oboknia z cegły ceramicznej, parapety z cegły klinkierowej. Konstrukcja zwieńczenia wieży drewniana. Dach i hełm wieży kryte blachą cynkową. Konstrukcja dachowa drewniana - stolec leżący. Pokrycie dachowe w trakcie wymiany z dachówki ceramicznej karpiówki na esówkę, również ceramiczną. Nawa przekryta drewnianą kolebką, z polichromowaną podsufitką. Posadzki częściowo ceramiczne, w części podłogi drewniane. Schody na wieżę drewniane, proste, drabiniaste. Schody na emporę drewniane, półkręcone z profilowaną poręczą. Drzwi w elewacji zach. drewniane, 2-skrzydłowe, płycinowe, z półokrągło zamkniętym nadświetlem. Drzwi w elewacji pd drewniane, 2-skrzydłowe, deskowe, opierzone listwami, z półokrągło zamkniętym, przeszklonym nadświetlem. Drzwi prowadzące na chór - drewniane, 1-skrzydłowe, płycinowe. Okna o konstrukcji metalowej, 2-dzielne, zamknięte półokrągło; szklenie witrażowe. Otwory okienne na wieży zamknięte drewnianymi okiennicami, 2-skrzydłowymi, zamkniętymi półokrągło z małym otworem w każdym skrzydle.

Rzut. Kościół założony na planie prostokąta z dobudowanym od strony pd prostokątnym przedsionkiem, węższą od nawy wieżą, założoną na planie kwadratu, przylegającą do korpusu nawowego od strony zachodniej oraz założoną na planie prostokąta zakrystią, dobudowaną do wsch. części elewacji pn. Do wieży od strony pn i pd przylegają prostokątne w planie, wąskie aneksy, mieszczące schody prowadzące na chór. Wejścia - w elewacji zach. wieży, w przedsionku pd, w zakrystii

Bryła. Korpus nawowy 1-kondygnacyjny, przekryty dachem 2-spadowym. Od zach. do korpusu nawowego przylega wieża, o wysokości ścian niewiele przewyższającej kalenicę dachu korpusu. Zwieńczenie wieży składa się z wielospadowego dachu, 8-bocznej latarni i hełmu o formie zbliżonej do ostrosłupa. Do elewacji pd przylega, usytuowany szczytowo, przedsionek przekryty dachem 2-spadowym. Zakrystia przylegająca do wsch. części elewacji pn, przekryta dachem pulpitowym, sięgającym tuż pod gzyms wieńczący elewację.

Elewacje. Elewacja wsch., szczytowa, 3-osiowa. Na osi środkowej półkoliście zamknięty otwór drzwiowy, po obu jego stronach - półkoliście zamknięte otwory okienne.

12. Autorzy, historia obiektu, określenia stylu

Wieś po raz pierwszy wymieniana w źródłach w 1282 r., jako lenno klasztoru cystersów w Kołbaczu. Następnie nadane zostały jako dożywotnie lenno Christophowi Podewils. Kolejnym właścicielem wsi był książę Johann Friedrich, który sprzedał majątek w 1587 r., grafowi Ludwigowi von Eberstein. Od rodu von Eberstein wykupił wieś w 1634 r., książę Barnim. Być może na krótko, t.j. do 1648 r. wieś przeszła w posiadanie zakonu joannitów. Po 1671 r., stały się domeną skarbu państwa pruskiego.

Obecna forma kościoła w przeważającej części pochodzi z końca XVI w.; przypuszczalnie kościół poświęcony został w 1596 r..

Wieża kościoła, o formach wyraźnie XVIII-wiecznych, została wówczas przebudowana lub dobudowana do korpusu nawowego.

Z XIX w. pochodzi natomiast przedsionek w elewacji pd, obramienia otworów okiennych oraz przywieżowe aneksy zawierające klatki schodowe.

Zakładając, iż kościół pochodzi z XVI w., przypuszczać należy, iż od momentu powstania do 1945 r., funkcjonował jako świątynia protestancka. Po 1945 r. - kościół rzymsko-katolicki.

Pierwsza kondygnacja elewacji zwieńczona wąskim gzymsem. Powyżej - partia szczytowa podzielona horyzontalnie, trzema wąskimi gzymsami. Najniżej położony gzyms, przerywa - pośrodku szczytu - okulus. Krawędzie szczytu o falującej linii; każda składa się z czterech połączonych odcinków koła. Na wysokości gzymsów, dzielących szczyt na 4 kondygnacje, po obu stronach szczytu, po trzy niewielkie sterczyny. Elewacja pn korpusu nawowego 3-osiowa. Wschodnią oś zajmuje zakrystia z prostym otworem drzwiowym od strony zach.. Pozostałe dwie osie korpusu nawowego - wydzie-

14. Kubatura	15. Powierzchnia użytkowa	16. Przeznaczenie pierwotne	17. Użytkowanie obecne
1487.5 m ³	297.5 m ²	sakralne	sakralne
18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja ✓		19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy, konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)	
		Ogólny stan zachowania budowli dobry. W złym stanie technicznym drewniana konstrukcja latarni, prowizorycznie wyremontowana w latach poprzednich.	
		20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie	
		Konieczne opracowanie technicznej ekspertyzy konstrukcji latarni a następnie remont.	

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

22. Biblioteka

Lemcke H. Die Bau und Kunstdenkmaler
des Regierungsbezirks Stettins. Kreis Pyritz.
Stettin 1906, T.VII, s. 348-351

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsce przechowywania, sygnatury)

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst.....mgr Tomasz Wolender, 08.1995 r.

imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunkimgr Tomasz Wolender, 08.1995 r.

imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr.mgr Tomasz Wolender, 08.1995

imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowywania negatywówPSOZ Szczecin

KARTA PO WYPEŁNIENIU PODLEGA OCHRONIE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW PRAWA AUTORSKIEGO

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1. Miejscowość	2. Obiekt (nazwa jak w karcie)	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)
DOLICE	Kościół parafialny	c.d. punktu 13, fotografie

C. d. punktu 13:

lone są dwoma otworami okiennymi, zamkniętymi półkoliście. Elewacja zwieńczona profilowanym gzymsem.

Elewacja pd korpusu nawowego - 5-osiowa. W osi środkowej ceglany przedsionek z elewacją frontową zamkniętą trójkątnym szczytem. W elewacji frontowej (pd) przedsionka - portal, zamknięty półkoliście. Portal ujęty w blendę, zamkniętą trójkątem ze schodkowo opracowanymi bokami. Pozostałe osie elewacji pd korpusu, wyznaczone półkoliście zamkniętymi, otworami okiennymi zamkniętymi półkoliście.

Elewacja zach. wieży - 1-osiowa, 2-kondygnacyjna. Boki elewacji podkreślone płaskimi, wielkoporządkowymi pilastrami z głowicami przypominającymi porządek dorycki. Pilastry wyodrębnione już w kondygnacji wysokiego cokołu, na którym posadowiono wieżę, wspierają mocno profilowany gzyms wieńczący. Oś zach. elewacji wyznaczona w przyziemiu, półkoliście zamkniętym portalem o sfazowanych krawędziach, powyżej - owalny otwór doświetlający. W II kondygnacji - półkoliście zamknięty otwór okienny z drewnianymi okiennicami. Takie same otwory okienne występują w II kondygnacji elewacji pn i pd wieży. I kondygnację w elewacji pn i pd wieży, zajmują aneksy mieszczące klatki schodowe. Aneksy doświetlone półkoliście zamkniętymi otworami okiennymi - południowy od pd, północny od pn. Ponad gzymsem wieńczącym elewację - wielospadowy dach o falistych połaciach, umożliwiający płynne przejście od 4-bocznych, murowanych kondygnacji wieży do 8-bocznej formy, drewnianej latarni. U podstawy latarni wąski cokolik, z płycinami w każdym boku. W co drugim boku latarni odcinkowo zamknięte otwory; pozostałe boki zamknięte, ozdobione płycinami. Latarnię wieńczy fryz z płyciną w każdym boku; ponad nim gzyms wieńczący o bogatym profilu. Ponad latarnią ostrosłupowy, wieloboczny, 2-kondygnacyjny hełm. Kondygnacje wydzielone gzymsem; dolna o pofalowanych połaciach.

Wnętrze. Salowe, przekryte drewnianą kolebką, z drewnianym, współczesnym chórem w części zach.. W wyposażeniu - manierystyczny ołtarz i ambona.

Wkładkę założył: mgr T. Wolender, 08.1995
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: PSOZ Szczecin

Z-d Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Elewacja połudn.

Wzór ODZ 1978 r.

Elewacja wsch.

Fragment elewacji zach.

Widok od połudn.-wsch.

Elewacja półn.

1. Miejscowość DOLICE	2. Obiekt (nazwa jak w karcie) Kościół parafialny	3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego) , fotografie
--------------------------	--	--

Zwieńczenie wieży

Fragment elewacji półn.

Portal elewacji połudn.

Wkładkę założył:mgr T. Wolender.....08.1995.....
(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów:PSOZ Szczecin.....

Zd Poligr. Jan Jasiński W-wa, ul. Wolna 13, tel. 12-43-83

Widok wsch. partii wnętrza

Widok zach. partii wnętrza

Ołtarz